

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-1-37 (Devralma)
Karar Sayısı : 06-29/351-85
Karar Tarihi : 24.4.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Rifki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER: Cengiz SOYSAL, M. Akif KAYAR

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: - OMV AKTIENGESELLSCHAFT
Temsilcisi Av. Sarp ŞENOL
Maya Akar Center Büyükdere Cad. 100/17 34394
Esentepe/İstanbul

D. TARAFLAR

: - OMV AKTIENGESELLSCHAFT
Otto-Wegner-Platz 5 A-1090 Viyana AVUSTURYA
- Doğan Şirketler Grubu A.Ş.
Altunizade Oymacı Sok. No:51 Üsküdar 34662
İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Petrol Ofisi A.Ş.'nin sermayesinin %34'ünü temsil eden hisselerin ve ortak kontrolünün OMV Aktiengesellschaft tarafından Doğan Şirketler Grubu A.Ş.'den devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 29.3.2006 tarih ve 63 sayılı giren bildirim üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 14.4.2006 tarih, 2006-1-37/Öİ-06-CS sayılı Birleşme Ön İnceleme Raporu, 17.4.2006 tarih, REK.0.05.00.00-120/51 sayılı Başkanlık önergesi ile 06-29 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Petrol Ofisi A.Ş.'nin sermayesinin %34'ünü temsil eden hisselerin ve ortak kontrolünün OMV Aktiengesellschaft tarafından Doğan Şirketler Grubu A.Ş.'den devralınması işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğu; ancak devralma sonucunda hakim durum yaratılmasının veya var olan hakim durumun güçlendirilerek rekabetin önemli ölçüde sınırlandırılmasının söz konusu olmaması nedeniyle, bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. OMV Aktiengesellschaft (OMV)

Dosyada yer alan bilgilere göre; Petrol, gaz ve akaryakıt alanlarında çok uluslu bir şirket olan OMV hisselerinin %50,9'u halka açıktır. OMV'nin hisse yapısı şu şekildedir:

Tablo 1: OMV'nin hisse yapısı

ÖİAG ¹	%31,5
IPIC ²	%17,6
Halka açık	%50,9

Yukarıda gösterilen hisse yapısında yer alan IPIC ve ÖİAG'nin herhangi bir imtiyaza sahip olmamaları nedeniyle OMV'nin kendi bağımsız yönetimi tarafından idare edildiği anlaşılmaktadır.

Orta Avrupa'daki lider petrol ve gaz şirketi olan OMV, 13 ülkede rafinaj ve pazarlama faaliyeti göstermektedir. Beş kıtada toplam 18 ülkede petrol arama ve üretme faaliyetleri bulunan OMV'nin ayrıca gaz alanında da depolama tesisleri ve 2000 km boru tesisi bulunduğu görülmektedir. Madeni yağ faaliyetleri de olan OMV'nin çok sayıda iştirakinin bulunduğu görülmektedir. OMV'nin önemli iştirakleri şunlardır: Petrom SA (%51); EconGas GmbH (%45); BAYERNOIL Rafineri şebekesi ve MOL (%10). OMV'nin Yönetim Kurulu ise şu şekilde oluşmaktadır:

Tablo 2: OMV'nin Yönetim Kurulu Üyeleri

Wolfgang Ruttenstorfer	Yönetim Kurulu Başkanı
Gerhard Roiss	Başkan Yardımcısı
David C. Davies	Üye
Helmut Langanger	Üye

H.1.2. Doğan Şirketler Grubu A.Ş. (Doğan)

Doğan'ın faaliyet alanları medya, finans, enerji, telekomünikasyon, turizm, sanayi ve pazarlama sektörlerinde yatırım yapmak ve bağlı ortaklıklar ve müşterek yönetime tabi teşebbüslerine finansman, yönetim danışmanlığı ve iç denetim hizmetleri vermektir. Doğan'ın mevcut hisse yapısı aşağıdaki şekildedir:

Tablo 3: Doğan Holding'in Ortaklık Yapısı

ORTAKLAR	ORAN
Doğan Ailesi ve Ailenin Sahip Olduğu Şirketler	%65,52
Halka Açık Kısım	%34,29
Aydın Doğan Vakfı	%0,19
Toplam	%100,00

¹ Österreichische Industrie Holding Aktiengesellschaft

² International Petroleum Investment Company

2005 yılı cirosu (30 Eylül 2005 konsalide ciro) 6.085.445.685 YTL olan Doğan Holding'in yönetim kurulu aşağıdaki şahıslardan oluşmaktadır:

Tablo 4: Doğan Holding'in Yönetim Kurulu

Aydın Doğan	Başkan
İmre Barmanbek	Başkan Vekili
A. Vural Akışık	Başkan Vekili
M. Tufan Darbaz	Murahhas Üye
Arzuhan Yalçındağ	Üye
Vuslat D. Sabancı	Üye
Hanzade V. Doğan	Üye
Mehmet Ali Yalçındağ	Üye
Refik Aras	Üye
Taylan Bilgel	Üye
Ertuğrul Feyzi Tuncer	Üye

H.1.3. Petrol Ofisi A.Ş. (PO)

PO, en genel anlamda, petrol ve petrol ürünleri sektöründe faaliyet gösteren bir teşebbüstür. Daha ayrıntılı olarak ifade etmek gerekirse, PO ve bağlı ortaklıklarının işgal alanını, yurt içinden ve yurt dışından akaryakıt, petrol ve petrol ürünleri ile LPG ve benzeri ürünleri temin etmek, satmak, dağıtımını düzenlemek, depolamak; rafineri yan ürünlerini satmak; her türlü madeni yağ ve gres ile bunların ürünlerini üretmek, harmanlamak; üretim ve harmanlama için gerekli tesisleri kurmak, toptan ve perakende satışı ile ithali ve ihracını yapmak gibi faaliyetler ile doğalgaz piyasasındaki faaliyetleri oluşturmaktadır.

Özelleştirme kapsamında İŞ Doğan Ortaklığı tarafından devralınan PO'ta, 2005 yılının son çeyreğinde Doğan'ın İş Bankası A.Ş. hisselerini devralmasıyla Doğan'ın tek kontrolüne geçtiği görülmektedir. PO sermaye ve Yönetim Kurulu yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 5: PO'nun Sermaye Yapısı

Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.	%86,73
Doğan Enerji Yatırımları Sanç ve Tic. A.Ş.	%0,00
Halka Açık Kısım	%13,27

Tablo 6: PO Yönetim Kurulu

A. Vural Akışık	Yönetim Kurulu Başkanı
M. Tufan Darbaz	Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Yahya Uzdiyen	Üye
İmre Barmanbek	Üye
Ali İhsan Karacan	Üye
Ahmet İzzet Karacahisarlı	Üye
Ertuğrul F. Tuncer	Üye
Ali Rıza Temuroğlu	Üye
Jan Nahum	Üye ve Genel Müdür

Dosyadaki bilgilerden PO'nun bağlı ortaklıklarının aşağıdaki şirketlerden oluştuğu anlaşılmaktadır:

Erk Petrol Yatırımları A.Ş.: Akaryakıt dağıtım faaliyetlerinde bulunmaktadır. Ürün alımının %30-35'lik kısmını TÜPRAŞ'tan, kalan kısmı ise PO'tan tedarik etmektedir.

Kıbrıs Türk Petrolleri Ltd. Şti.: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti akaryakıt dağıtım alanında faaliyet göstermektedir.

Petrol Ofisi International Oil Trading Limited (PO International): İşlenmiş petrol ürünü ithalatını gerçekleştiren Bahamalar'da kurulmuş bir şirkettir.

PO'nun diğer bağlı ortaklıkları ise şu şekildedir: PO (UK) Ltd., Petrol Ofisi Alternatif Yakıtlar, Petrol Ofisi Gaz İletim A.Ş., PO Oil Financing Ltd., PO Petrofinance N.V.

H.2 İLGİLİ PAZAR

Yapılan bildirimde PO'ın dağıtım pazarında ve depolama pazarında faaliyet gösterdiğinden yola çıkılarak, bu pazarlarda daha önceki Kurul kararları da dikkate alınarak ilgili ürün pazarları aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

- Benzin ve motorini içerecek şekilde kara yakıtları taşıtları yakıtları,
- LPG (Otogaz) dağıtımı,
- Siyah ürünlerin dağıtımı,
- Jet yakıtı dağıtımı,
- Light wax dağıtımı,
- Madeni yağ dağıtımı,
- Akaryakıt ürünleri pazarlaması.

Taraflar ilgili coğrafi pazarın da Türkiye sınırları olarak belirlenmesi gerektiğini bildirmişlerdir.

PO'nun faaliyet gösterdiği pazarlar, pek çok defa Rekabet Kurulu tarafından incelenmiş ve ayrıntılı pazar tanımlamaları yapılmıştır. Bununla birlikte bildirim konu işlem, ilgili ürün pazarlarında yoğunlaşma doğurucu bir işlem olmayıp; sadece bir kontrol değişikliği içermektedir. Doğan'ın tek kontrolü altında bulunan PO, söz konusu işlemin ardından Doğan ve OMV'nin ortak kontrolü altında yönetilecektir. OMV'nin Türkiye piyasalarında PO ile çakışan bir faaliyetinin bulunmadığı, sadece yurtdışında sahip olduğu rafinerilerden yaptığı satışla TÜPRAŞ'ın rakibi konumunda olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, ilgili ürün pazarı bakımından yapılacak en dar tanımlamanın dahi değerlendirmenin sonucunu değiştirmeyeceği görülmektedir. Dolayısıyla, bu dosya kapsamında yapılacak değerlendirmede yukarıda yer alan ve taraflarca yapılmış olan ilgili ürün pazarları ve ilgili coğrafi pazarı tanımlarının kabulü yeterli olacaktır.

H.3. DEĞERLENDİRME

Dosya konusu işlem, PO sermayesinin %34'ünü temsil eden hisselerinin OMV tarafından Doğan'dan devralınması işlemidir.

Bu çerçevede, PO'nun söz konusu hisselerinin devri ile kontrolünün el değiştirip değiştirmeyeceği incelenmelidir. Doğan, söz konusu işlem öncesinde PO'nun

hisselerinin yaklaşık %86.73'üne sahiptir ve PO'yu tek başına kontrol etmektedir. Doğan Grubu ile OMV arasında 13.3.2006 tarihinde PO'nun hisselerinin devrine ilişkin bir "Hissedarlar Sözleşmesi" (Sözleşme) imzalanmıştır. Sözleşme, PO'nun OMV ve Doğan Grubu'nun %34 oranındaki hisse paylarıyla bu teşebbüsler tarafından ortaklaşa kontrol edilmesini öngörmektedir. Sözleşmenin tarafı olan teşebbüsler PO'nun geri kalan %32 oranındaki halka açık hisselerini diledikleri gibi alıp satmakta serbest olmakla birlikte, PO'daki hisselerinin %34'ü aşan kısmının oy haklarını da bu %34'lük kısım ile aynı yönde kullanmayı kabul etmişlerdir. Sözleşmenin 6.2(a) maddesi uyarınca PO Yönetim Kurulu 6, 8 veya 10 kişiden oluşacak ve Doğan ile OMV Yönetim Kurulu'nda eşit sayıda üye ile temsil edilecektir. Yönetim Kurulu ancak tüm üyelerin katılımı ve olumlu oyuyla karar alabilecektir. Keza, PO Genel Kurulu ancak sermayenin en az %68'ine sahip hissedarların katılımı ile toplanabilecek ve karar alabilecektir. Ayrıca, Sözleşmenin 6.2(c) maddesinde yer verilen "önemli kararların Yönetim Kurulu'nun münhasır yetkisine bırakılması" hususu göz önüne alınmalıdır. Söz konusu maddede bulunan önemli kararlar arasında,

"PO Grubunun yıllık bütçesi, orta dönemli planları, yatırım planları ile stratejik planlarının onaylanması veya değiştirilmesi"

yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen bilgilerin ışığında; PO'nun söz konusu işlem neticesinde OMV ve Doğan tarafından "birlikte-ortaklaşa" kontrol edileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çerçevede, incelemeye konu olan işlem, "1998/2, 1998/6 ve 2000/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik, Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (1997/1 sayılı Tebliğ)'in 2. maddesinde yer alan hükümler uyarınca bir devralma işlemidir.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin; *"Bu Tebliğ'in 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmi beş trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur."* hükmü uyarınca PO'nun ilgili ürün pazarında 2005 yılı cirosunun (11,413,167,414 YTL) Tebliğ'de öngörülen eşikleri aşması nedeniyle söz konusu işlem, ilgili Tebliğ çerçevesinde Rekabet Kurulu'nun iznine tabi bir devralma işlemidir.

POAŞ'ın ilgili pazarlardaki 2005 yılına ait pazar payları aşağıdaki şekildedir:

Tablo 7: POAŞ'ın 2005 yılına ait pazar payları

Beyaz ürünler	%33,3
Siyah ürünlerde	%48,9
Madeni yağlarda	%27,6
Oto LPG'de	%22,1
Jet yakıtında	%73,0
Gaz yağında	%52,4

Devir işleminin ardından Doğan ile birlikte PO üzerinde ortak kontrole sahip olacak olan OMV'nin sadece jet yakıtı pazarında ihmal edilebilir düzeyde satışının bulunduğu görülmektedir.

Aynı şekilde OMV, Romanya'da yerleşik bir şirket olan Petrom SA aracılığıyla BP ve PO gibi bazı müşterilere doğrudan ve aracı şirketlerle dolaylı olarak ürün satışı yapmakla birlikte, bu satışların etkilenen pazar olan tedarik ve rafinaj pazarında hakim durumda olduğu 21.10.2005 tarih ve 05-71/981-270 sayılı özelleştirme nihai devir kararında da tespit edilen TÜPRAŞ'ın mevcut olduğu ve bu özelleştirme ile birlikte TÜPRAŞ'ın OPET ve AYGAZ ile dikey bütünleşmeyi sağlamış olduğu dikkate alındığında, OMV'nin yaptığı satışların dikey bütünleşme anlamında rekabetçi yapı üzerinde olumsuz etkisinin olmayacağı anlaşılmaktadır.

Bütün bu değerlendirmeler ışığında; OMV'nin PO'da ortak kontrolü ele geçirmesinin herhangi bir pazarda hakim durum yaratmasının söz konusu olmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Bildirime konu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan izin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına; bu nedenle, bildirim konu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.